

volkskrant.nl

Ventilatiegaatjes in sigaretten dragen bij aan longkanker, onderzoekers pleiten voor verbod - Binnenland

Wil Thijssen

4-6 minuten

Er zijn 'zeer sterke aanwijzingen' dat de ventilatiegaatjes in sigaretten bijdragen aan het toenemen van adenocarcinoom, de meest voorkomende vorm van longkanker. Dat blijkt uit nieuw onderzoek van het Nationaal Kankerinstituut in de VS. De 'sjoemelsigaret', zoals advocaat Bénédicte Ficq sigaretten noemt wegens onzichtbare ventilatiegaatjes in het filter, misleidt niet alleen meetapparatuur naar schadelijke stoffen in sigaretten.

Door: Wil Thijssen 29 mei 2017, 06:10

'Die ventilatiegaatjes moeten per direct worden verboden', bepleit Ficq, die een strafzaak tegen de tabaksindustrie voorbereidt. Haar zaak leunt voor een groot deel op het 'gesjoemel' door de tabaksindustrie met de meetwaarden. Dit nieuwe bewijs uit Amerika maakt haar zaak nog sterker, stelt zij.

Ook de elf kankeronderzoekers die hun bevindingen publiceerden in het Journal of the National Cancer Institute, bepleiten een verbod op de ventilatiegaatjes bij de FDA, de Amerikaanse overheidsinstantie die medicijnen, voeding en genotmiddelen moet goedkeuren voordat zij op de markt komen. Een FDA-woordvoerder zegt dat het nieuws wordt 'geëvalueerd

voor komende beslissingen van de FDA'.

'Die gaatjes, die in alle sigarettenfilters zitten, zijn door de tabaksindustrie bedacht om rookmachines te bedotten', stelt Wanda de Kanter, longarts in het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis en voorzitter van de Stichting Rookpreventie Jeugd. 'De mens sluit die gaatjes af met lippen en vingers, en krijgt zo onbewust veel meer kankerverwekkende stoffen - teer en nicotine - binnen dan de controlerende rookmachine registreert.'

Naast de omstreden meetbeïnvloeding door de ventilatiegaatjes, wijzen de elf onderzoekers nu op een verband tussen het geperforeerde filter en de toename van dit specifieke type kanker.

Verband is zeer aannemelijk

'Dit is een heel gedegen onderzoek, uitgevoerd door een respectabele onderzoeksgroep, in een blad dat voor wetenschappers gezaghebbend is', zegt Onno van Schayck, epidemioloog en hoogleraar preventieve geneeskunde aan de Universiteit Maastricht. De onderzoekers hebben alle literatuur over de ventilatiegaatjes geclassificeerd naar zwaarte van bewijs voor een oorzakelijk verband met de toename van longkanker. 'Met hun classificatie komen zij steeds tot dezelfde conclusie: dat verband is zeer aannemelijk. Daarmee is de kans dat deze gaatjes medeoorzaak zijn van adenocarcinoom een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid.'

Volgens de onderzoekers inhaleert een roker, als hij de ventilatiegaatjes in het filter niet geheel afdicht met lippen of vingers, meer lucht waardoor de verbrandingstijd van de tabak langer wordt, de temperatuur daalt en de verbranding niet

volledig is. Daardoor neemt het inhaleren van kankerverwekkende stoffen toe. Bovendien laten die gaatjes een roker dieper inhaleren, waardoor ook het binnendringen van kankerverwekkende stoffen in de longen volgens de onderzoekers toeneemt. Volgens longarts De Kanter verklaart dit waarom het aantal mensen met longkanker toeneemt, hoewel het totale aantal rokers daalt.

Professor Van Schayck is het 'helemaal eens' met het pleidooi van de onderzoekers om geperforeerde filters te verbieden: 'Dit moet snel afgelopen zijn.' Hij raadt de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), die stelt dat tabaksfabrikanten met hun ventilatiegaatjes de wet niet overtreden, 'dringend aan dit Amerikaanse artikel te lezen'.

'Wij hanteren de meetmethoden naar schadelijke stoffen in sigaretten zoals die in de wet zijn vastgelegd', zegt een NVWA-woordvoerder. 'Het is verder aan het ministerie van Volksgezondheid om iets van dat artikel te vinden.'

Het ministerie laat weten dat Nederland pleitbezorger is in Europa voor het aanpassen van de meetmethoden, 'dus we zijn ons ervan bewust dat die gaatjes invloed hebben', zegt een woordvoerder. 'Verder is het RIVM degene die ons hierover adviseert.'

Sigaretten met ventilatie zijn ooit als minder schadelijk op de markt gebracht, zegt Reinskje Talhout, topexpert tabak van het RIVM. 'Dit onderzoek voegt nieuw bewijs toe aan de stelling die wij al langer onderschrijven, dat de consument er niet beter van wordt. Het is aan VWS om daar al dan niet beleidsmatig iets mee te doen.'

